

Egensotning

Egensotning och att anlita annan sotare

Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, 3 kap. 4§ 2:a stycket:

- "Kommunen får medge att en fastighetsägare utför eller låter annan utföra sotning på den egna fastigheten. Ett sådant medgivande får endast ges om sotningen kan ske på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt."

Möjligheten att själv sota eller låta någon annan sota sin egen anläggning omfattar endast sotningsmomentet.

Kravet är att sotningen genomförs på ett ur brandskyddssynpunkt betryggande sätt.

Kommunen ska i varje enskilt fall göra en prövning av om den som är tänkt att utföra sotningen är lämplig för uppgiften.

Varför finns möjligheten?

Liksom Riksrevisionsverket anser regeringen inte att det är visat att fördelarna överväger riskerna om ansvaret överförs från kommunen till den enskilde. Det kan således inte anses klarlagt att förslaget inte medför en försämring av brandskyddet. Det system vi har i dag har en hög genomförandegrad och ger stor säkerhet ur brandskyddssynpunkt. Systemet medför även en trygghet för den enskilde att rengöring och kontroll verkligen kommer till stånd av den egna fasta förbränningsanordningen. Regeringen anser med hänsyn till detta att det kommunala ansvaret för rengöring och kontroll skall bestå. Detta tillsammans med statens normgivning på området säkerställer en enhetlig och betryggande täckning över landet. Därmed är även glesbygden garanterad att rengöring och kontroll utförs.

Frågan om hur sotningsväsendet skall organiseras och hur sotningsverksamheten skall bedrivas har genom åren behandlats vid ett flertal tillfällen, bl.a. i betänkandena Räddningstjänst i samverkan och på entreprenad (SOU 1994:67) samt Sotning i framtiden (SOU 1998:45). Sotningsfrågorna har också berörts i regeringens proposition 1999/2000:140 Konkurrenspolitik för förnyelse och mångfald. I propositionen uttalade regeringen att en väsentlig minskning av reglerna inom sotningsväsendet borde eftersträvas. Regeringen avsåg att återkomma till riksdagen med förslag om att imkanaler i bostadskök eller därmed jämförbara utrymmen inte längre skulle vara föremål för sotning. Regeringen avsåg även att redovisa andra åtgärder och förslag till hur regleringen av sotningsväsendet skulle kunna minskas.

Som ovan nämnts avgav Räddningstjänstlagutredningen delbetänkandet Reformerat sotningsväsende (SOU 2001:42). Detta överlämnades till regeringen den 11 maj 2001. Utredningen konstaterade att det skulle vara förenat med uppenbara fördelar om det kommunala sotningsmonopolet upphävdes och om ansvaret för att rengöring (sotning) och brandskyddskontroll (brandskyddsbesiktning) vidtas kunde föras över på den enskilde. I betänkandet föreslogs även bl.a. att imkanaler i bostadskök och därmed jämförbara utrymmen skulle undantas från det lagfästa kravet på rengöring och brandskyddsbesiktning.

...och då sa man om att låta någon annan utföra

Ett medgivande av kommunen skall ha föregåtts av ett aktivt val från den enskilde sida. Vid prövning av om sotning kan ske på ett betryggande sätt bör kommunen beakta risksituationen, förbränningsanordningens komplexitet och den enskildes kunskap samt förutsättningarna för uppgiften. Kommunen skall försäkra sig om att sotning utförs på ett kompetent och ansvarsfullt sätt. Den som vill sota sin egen förbränningsanordning måste skaffa sig nödvändig kunskap om rengöring och om brandskydd. Det bör åligga kommunen och den centrala myndigheten på området, Statens räddningsverk, att ha ansvar för information och utbildningsmaterial som rik tas till den enskilde om rengöringsbehov och -tekniker, eldningsteknik, brandrisker m.m. Skulle det vid brandskyddskontroll eller vid tillsyn visa sig att rengöring inte skett på ett betryggande sätt bör kommunen inte vidare medge att den enskilde fastighetsägaren utför sotningen.

...och då sa man om att låta någon annan utföra

Ett medgivande av kommunen skall ha föregåtts av ett aktivt val från den enskilde sida. Vid prövning av om sotning kan ske på ett betryggande sätt bör kommunen beakta risksituationen, förbränningsanordningens komplexitet och den enskildes kunskap samt förutsättningarna för uppgiften.

Kommunen skall försäkra sig om att sotning utförs på ett kompetent och ansvarsfullt sätt. Den som vill sota sin egen förbränningsanordning måste skaffa sig nödvändig kunskap om rengöring och om brandskydd. Det bör åligga kommunen och den centrala myndigheten på området, Statens räddningsverk, att ha ansvar för information och utbildningsmaterial som riktas till den enskilde om rengöringsbehov och -tekniker, eldningsteknik, brandrisker m.m. Skulle det vid brandskyddskontroll eller vid tillsyn visa sig att rengöring inte skett på ett betryggande sätt bör kommunen inte vidare medge att den enskilde fastighetsägaren utför sotningen.

Hur många har beviljats att sota själv

Fråga	2019	
Antalet medgivande	91 096	
Antal inkomna under 2019	9 528	
Antal avslag	460	
- varav sota själv	114	
- Varav annan sotare	358	

Hur många har beviljats att sota själv

Fråga	2019	2016
Antalet medgivande	91 096	63 296
Antal inkomna under 2019	9 528	14 663
Antal avslag	460	632
- varav sota själv	114	129
- Varav annan sotare	358	500

Fråga

Kan man ta betalt för att bevilja egensotning?

Fråga

Jag undrar över hur man från er sida och även MSB:s ser på **vem som ska godkänna en persons kunskap och möjlighet till att sota, och framförallt vem anser du ska stå för kostnaden.**

Jag anser att om någon vill sota själv ska denne själv verifiera sina kunskaper. Om denne då vill "sota upp" för en sakkunnig så anser jag att vi på räddningstjänsten inte har kompetensen eller resurserna för att utföra en sådan kontroll. Då faller det tillbaka på kommunens entreprenör eller någon annan med erforderlig kunskap att bevittna uppsotningen och godkänna personens kunskap.

Kommunen får inte ta betalt för tillståndsgivningen (märkligt i sig) men jag anser att vi inte ska ta kostnaden för en uppsotning. Den kostnaden måste vi ju då ta igen på sotnings- och brandskyddskontrollstaxan vilket då drabbar de som inte valt att sota själv eller att anlita annan behörig.

Så **jag anser att den enskilde själv måste stå för kostnaden** för att visa sina kunskaper. Det sker ju redan i dag för de som går sotningskurserna hos Brandskyddsföreningen för egensotning.

Hur arbetar SSR med yrkesetikfrågor kring dessa specifika situationer och hur agerar SSR när de uppstår?

Du ska ju prata om såväl egensotning som upphandling nästa vecka. Det vore intressant att veta SSRs syn på det som skett i vissa delar av landet när en kommun följer LOU och det blir ett entreprenörsbyte jämfört med innan, men den gamla entreprenören styvnackat försöker "vinna" tillbaka kunder med olika typer av delvis misskrediteringar.

Först genom upphandling sen genom att "ragga" enskilda kunder genom att ansöka om annan behörig sotare. Den som går ut som vinnare i steg ett har ju inga möjligheter att använda det viktigaste konkurrensmedlet dvs priset i steg 2 men hanteras vanligtvis av entreprenören under avtalet av entreprenören.

I slutändan drabbas den enskilda kommunen och räddningstjänsten med tusentals ansökningar om annan behörig sotare och hamnar med en stor kommunikationsbörda gentemot allmänheten istället för att lägga pengarna och energin på att förebygga bränder. Min fråga blir därför konkret: hur arbetar SSR med yrkesetikfrågor kring dessa specifika situationer och hur agerar SSR när de uppstår?

Fråga

Hur ska man bedöma kravet på kompetens.

Kan/ska man alltid ställa krav på kursintyg på gjord utbildning i egensotning.

Det dyker upp alla möjliga förklaringar till sin kompetens.

Hur skall man tänka på ålder. "Åldersdiskriminering"

Mannen i detta ärende är född november 1940.

Fråga

Kan man ställa lägre krav på en anläggning som rensas med egensotning än vad som ställs om rensningen utförs av en entreprenör.

Vi har ett fall som är så här.

En restaurang har legat som obrukad i kontrollboken under en längre tid, flera år. sedan uppdagas det att verksamheten är i gång och en rensning och brandskyddskontroll ska utföras.

Det visar sig att imkanalen är ombyggd på ett tvivelaktigt sätt med både gällande och historiska byggregler, vi som entreprenörer försöker rensa imkanalen men tvingas avbryta då den inte är vätsketät och vi bedömer att den ej är rensningsbar med vår rensningsmetod då det läcker ut i byggnaden, och den är inbyggd genom ett våningsplan samt liggandes inbyggd horisontellt genom vindsvåningen och isoleringen blir blöt på de ställen vi kan komma åt att se, vi sätter ett föreläggande som överklagas av restaurangägaren och avslås av Länsstyrelsen då föreläggandet var fel i formulering.

Kommunen väljer då att bevilja egensotning eftersom fastighetsägare och verksamhetsutövare är samma person och de spolar då kanalen själva.

Kan detta verkligen vara i linje med LSOs andemening?!? Att man kan kringgå kraven på rensbarhet genom att låta en mindre nogräknad fastighetsägare utföra sotning själv?

Summerat blir frågeställningen:

Kan man ställa lägre krav på en anläggning som rensas med egensotning än vad som ställs om rensningen utförs av en entreprenör?

Veta mer?

- Bra information på MSB hemsida
- Bra material på SKR hemsida